

VERTROUWENS BERICHTEN

april 2015

Vertrouwensmensen.nl

VERTROUWENSBERICHTEN

is een periodieke uitgave van ons netwerk.

Er staat informatie in over omgangsvormen die van belang kan zijn voor organisaties en voor functionarissen die in organisaties te maken hebben met veiligheid en werkrelaties. Behalve nieuwe regelgeving melden we ook incidenten en ontwikkelingen die ogenschijnlijk niet direct van invloed zijn op concrete organisaties, maar die wel aan het denken zetten over de complexiteit van preventie bij ongewenst gedrag en integriteit.

Bijdragen zijn welkom. Hoe meer ogen, hoe meer zicht. We nodigen u uit deze te sturen naar louis@vertrouwensmensen.nl of naar één van de vertrouwenspersonen op de website www.vertrouwensmensen.nl.

Buitenstaanders komen meer in beeld bij agressie in de openbare ruimte; nu is er ook onderzoek naar het optreden van kinderen.

Activeer buitenstaanders om pesten tegen te gaan

Pesten kan beter worden tegengegaan door de passieve houding van buitenstaanders aan te pakken, zodat zij slachtoffers verdedigen. Dit blijkt uit onderzoek waarop Jeroen Pronk op 13 april promoveert aan de Vrije Universiteit.

Buitenstaanders - kinderen die zich niet met het pesten bemoeien - kunnen helpen om pesten te beëindigen. Vaak willen ze het slachtoffer wel helpen, maar doen ze dat niet of op indirecte wijze. Ze troosten het slachtoffer bijvoorbeeld, in plaats van op pesters af te stappen. Buitenstaanders willen vaak verdedigers zijn, maar durven dat niet. Ze hebben vaak specifieke persoonlijkheidskenmerken, zoals introversie en strafgevoeligheid.

Uit het onderzoek blijkt dat buitenstaanders zich meer bewust moeten worden van het feit dat hun ontwijkende gedrag het gepest kan verergeren en de negatieve gevolgen voor het slachtoffer kan vergroten. Het pestgroepsproces kan volgens Pronk worden aangepakt door de sociale en emotionele competentie en de weerbaarheid van buitenstaanders te versterken. De Sta Sterk Training kan als interventie worden ingezet om het buitenstaandergedrag van leerlingen te verminderen en het verdedigergedrag te versterken.

VU Amsterdam

Bron: www.nji.nl

En naar het gedrag van collega's op de werkvloer.

Gedrag van Omstanders bij Pesten op het Werk:

De Invloed van Waargenomen Verantwoordelijkheid en van de Machtspositie van het Slachtoffer

Samenvatting

In dit onderzoek is nagegaan of de formele machtspositie van het slachtoffer bij pesten op het werk een modererende invloed heeft op de relatie tussen de waargenomen verantwoordelijkheid van het slachtoffer en de helpintentie van omstanders, en of deze veronderstelde invloed groter wordt wanneer wordt gecontroleerd voor de emoties sympathie en boosheid (H1). Daarnaast is onderzocht of de machtspositie van het slachtoffer een directe invloed heeft op de helpintentie van omstanders (H2). Hiervoor is een scenariostudie met een 2 (verantwoordelijkheid: sterk/zwak) x 2 (macht slachtoffer: sterk/zwak) factorieel tussenproefpersonen design gebruikt. De onderzoeksresultaten geven geen steun aan de hypothesen. H1 werd slechts gedeeltelijk ondersteund: Sterke (versus zwakke) verantwoordelijkheid leidde niet tot een geringere helpintentie, zoals verondersteld, maar wel tot minder medelijden en meer boosheid. H2 moet verworpen worden: er is geen interactie-effect van de machtspositie van het pestslachtoffer. Aanvullende analyses laten zien dat toegeschreven verantwoordelijkheid een modererende rol speelt in de relatie tussen experimentele condities en helpintentie, maar alleen binnen de zwakke verantwoordelijkheids conditie, niet binnen de sterke verantwoordelijkheids conditie. Een mogelijke verklaring voor dit verschijnsel is te vinden bij Alicke (1992), die spreekt van "culpable causation principles", het onterecht toeschrijven van schuld en verantwoordelijkheid aan het aardige slachtoffer, ongeacht of die chef of collega is.

Bron: www.researchgate.net/publication/233921365_Gedrag_van_Omstanders_bij_Pesten_op_het_Werk_De_Invloed_van_Waargenomen_Verantwoordelijkheid_en_van_de_Machtspositie_van_het_Slachtoffer [accessed Mar 30, 2015].

Het is blijkbaar nodig:

'Preventie pesten op het werk schiet tekort'

Tegen pesten op de werkvloer is weinig preventie en voorlichting ontbreekt. Dit terwijl het de samenleving 2 tot 4 miljard euro per jaar kost en het veel leed veroorzaakt onder slachtoffers en hun omgeving. Dat constateren Stichting Pesten op de werkvloer, Stichting Stop Pesten Nu en Vrije Universiteit (VU), Adriba. Om die reden hebben zij de petitie Stop Pesten op het werk! Opgesteld.

De initiatiefnemers zijn de landelijke campagne gestart om de politiek 'te dwingen nu echt meer te doen.' "We zijn heel blij dat het ministerie van SZW de voorlichtingscampagne Pesten op de werkvloer dit jaar gaat inzetten, en zo nieuwe slachtoffers wil voorkomen. Maar echte stappen zet je pas als je alles doet: bestaande slachtoffers adequaat helpen, bedrijven op hun verantwoordelijkheid wijzen en helpen bij preventie en voorkomen dat pestgedrag nieuwe slachtoffers eist."

Petitie

De instanties die zich richten op die aanpak moeten volgens de stichting 'echte tanden voor handhaving krijgen'. En meer middelen voor:

- goede hulp voor slachtoffers
- beschikbaarheid onafhankelijke vertrouwenspersonen, artsen en mediators
- het uitbreiden toegankelijkheid en bevoegdheden Landelijke Klachtencommissie Ongewenst Gedrag
- het allerbelangrijkste: preventie en bewustwording

Bron: www.hrpraktijk.nl

'Werkgever ziet pesten slechts als kinderspel'

Pesten op de werkvloer kost jaarlijks miljarden

Werkgevers én werknemers onderschatten de desastreuze gevolgen van pesten op de werkvloer. De samenleving is er jaarlijks miljarden aan kwijt, een half miljoen werknemers leidt onder het getreiter van collega's of hun baas. Een deel haakt zelfs af.

De overheid kan een enorme besparing realiseren door een landelijk klachtencentrum op te zetten

Gerrit Hartholt (50) uit Dedemsvaart was al enigszins een vreemde eend in de bijt bij het productiebedrijf waar hij werkte als expeditiemedewerker. Gerrit heeft asperger, een vorm van autisme. „Op mijn werk heerste een vrijgevochten sfeer, met bijzondere figuren die een loopje namen met de regels: illegale pauzes of afwezigheid. Ik heb dat op een bepaald moment aangekaart.”

Zijn collega's namen Hartholt op de korrel, hoewel hij veel werk verzette. Hij onderging verbaal geweld, spugen, vechtpartijtjes en expres zaken in de war schoppen. Soms waren de pesterijen minder heftig, dan weer ernstig.

„Op een gegeven moment heb ik schriftelijk geklaagd. Tot mijn verbazing ging de bedrijfsleiding vanaf dat moment vormen van intimidatie in mijn richting toepassen. Als ik er voor koos om op mijn eigen afdeling te blijven werken en er zou iets gebeuren, dan zou dat voor mijn eigen rekening zijn. Of: als het pesten opnieuw zou beginnen, zouden ze mij alsnog gedwongen overplaatsen.”

Bijstand

Uiteindelijk belandde Hartholt in de ziektewet, mede door de stress op zijn werk. Hij zit nu in de bijstand. Volgens onderzoek van TNO en CBS worden zo'n 500.000 werknemers getreiterd door baas of collega's. Een klein deel, naar schatting zo'n 10.000 mensen per jaar, wordt weggepest. Zij zoeken een andere baan of belanden in de ziektewet. Minister Asscher (Sociale Zaken) spreekt van 'een serieus probleem'.

De Inspectie SZW gaat extra aandacht besteden aan pesten, maar kan niet alle individuele gevallen onderzoeken. Het gaat bovendien vaak om subtiele treiterijen, die niet duidelijk zichtbaar zijn. Asscher komt in juni met een online- en radiocampagne die werkgevers en werknemers bewuster moet maken van de gevolgen van pesten op de werkvloer. De maatschappij loopt hierdoor jaarlijks 2 tot 4 miljard euro schade op, claimt de Stichting Stop Pesten nu!

Klachtencommissie

Asscher gelooft niet in een landelijke klachtencommissie tegen pesten, een wens van de stichting Stop pesten Nu! Voorzitter Patricia Bolwerk: „Pesten op de werkvloer kost de samenleving 2 tot 4 miljard euro per jaar. De overheid kan een enorme besparing realiseren door een landelijk klachtencentrum op te zetten. Het zou raar zijn als andere partijen de rekening gepresenteerd krijgen.”

Ze is blij met de eerste stappen van Sociale Zaken. „In het hoofd van mensen is pesten maar een kinderding. Maar het komt ook veelvuldig voor op de werkvloer, in het bejaardentehuis of in de krijgsmacht. Het is belangrijk dat mensen die treiterijen zien gebeuren, dat ergens kunnen melden. En dat slachtoffers ergens hun verhaal kunnen doen.”

Petitie

De Tweede Kamer krijgt morgen een petitie vanwege een debat over arbeidsomstandigheden, komende donderdag. Een fikse aanpak van pesten op de

werkvloer krijgt nu al steun. „Dit is een zwaar onderschat vraagstuk," zegt SP-Kamerlid Paul Ulenbelt. „Mensen kunnen nergens terecht en werkgevers kijken weg. Ik steun alle goede initiatieven die hier eindelijk verandering in brengen."

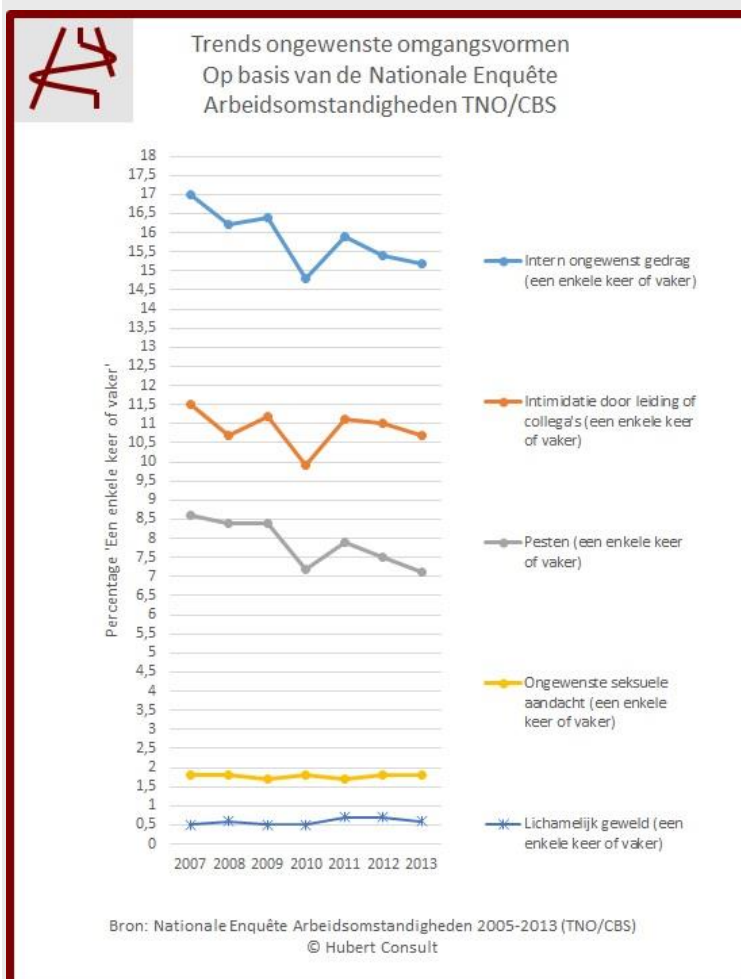
De vraag is of pesten op de werkvloer - bij lager opgeleiden vaak fysiek en bij hoger opgeleiden meestal mentaal - eigenlijk wel uit te bannen is. Toch vindt minister Asscher het alleen al belangrijk om het onderwerp op de kaart te zetten. „Het taboe moet geslecht, want dit raakt ontzettend veel mensen. Het is echt een groot beroepsrisico geworden."

Bron: www.ad.nl

Trends ongewenste omgangsvormen naar bedrijfstak

De NEA (Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden) is een van de grootste periodieke onderzoeken naar de werksituatie van werknemers in Nederland bekeken door de ogen van werknemers. TNO en het CBS voeren de NEA uit in samenwerking met het ministerie van SZW. De doelpopulatie van de NEA zijn werknemers die in Nederland wonen en werken en tussen de 15 en 65 jaar zijn. In de periode tot 2013 deden jaarlijks gemiddeld ruim 23.000 werknemers aan het onderzoek mee.

Figuur 1: Trends ongewenste omgangsvormen

In de NEA is een aantal vragen over ongewenste omgangsvormen in de afgelopen 12 maanden gesteld. Daarbij is meegenomen in hoeverre iemand persoonlijk te maken heeft gehad met:

- pesten door leidinggevenden of collega's
- ongewenste seksuele aandacht door leidinggevenden of collega's,
- intimidatie door leidinggevenden of collega's,
- lichamelijk geweld door leidinggevenden of collega's,
- intern ongewenst gedrag

Antwoordcategorieën betreffen:

| 'Nee nooit' | 'Ja, een enkele keer' | 'Ja, vaak' | 'Ja, zeer vaak' |

Meer informatie over de NEA vindt u [hier](#).

Wilt u weten hoe uw eigen bedrijfstak ten opzichte van het Nederlandse gemiddelde scoort, klik hier:

[Industrie](#): trends ongewenste omgangsvormen

[Horeca](#): trends ongewenste omgangsvormen

[Informatie en communicatie](#): trends ongewenste omgangsvormen

[Financiële instellingen](#): trends ongewenste omgangsvormen

[Zakelijke dienstverlening](#): trends ongewenste omgangsvormen

[Openbaar bestuur](#): trends ongewenste omgangsvormen

[Onderwijs](#): trends ongewenste omgangsvormen

[Gezondheids- en welzijnszorg](#): trends ongewenste omgangsvormen

Bron: www.hubertconsult.nl

Psycho-sociale arbeidsbelasting

Agressie door onbalans werk-privé

Wie geen balans kan vinden tussen werk en privé, is vaker verbaal agressief dan mensen die deze stress niet ervaren. Het mikpunt van de verbale agressie kan zowel het thuisfront als de collega's zijn.

Dat stelt dr. Chu-Hsiang Chang, docent aan de Michigan State University. Een studie van 125 proefpersonen toonde aan dat mensen het moeilijker vonden om hun agressieve impulsen in bedwang te houden als zij werk en privé botsen. Een voorbeeld was een werknemer die in getier uitbarstte toen hij een belangrijke vergadering niet kon bijwonen omdat zijn kind ziek was.

Werk-privébalans

Een begripvolle baas kan volgens Chang de angel uit het probleem halen. "Het blijkt dat een leidinggevende die begrip heeft voor het belang van de werk-privébalans en dit ook

ondersteunt, niet alleen het werk-familieconflict vermindert, maar er ook voor zorgt dat de verbale agressie afvlakt.”

Leidinggevendenden kunnen volgens Chang hun begrip tonen door bijvoorbeeld 's avonds laat geen mails te sturen met de verwachting dat werknemers daar direct op reageren. Gestreste werknemers kunnen in de optiek van Chang zelf ook het een en ander doen om de spanningen te verminderen. De lunchpauze buiten de werkplek doorbrengen bijvoorbeeld, of rek- en strekoefeningen om te ontspannen.
Bron: www.overpreventie.nl

Stress sloopt jonge werknemer

Stressklachten vormden in 2014 de belangrijkste verzuimredenen voor werknemers jonger dan 25 jaar. En ook de iets minder jonge werknemers hebben moeite overeind te blijven. Tijdig investeren in preventie helpt.

Dat blijkt uit cijfers van ArboNed. Deze arbodienst analyseerde de gegevens van ruim een miljoen werkenden in Nederland. Het gemiddelde verzuim is toegenomen en bedraagt 3.9 procent in 2014 (ten opzichte van 3,8% in 2013). Ook is de gemiddelde verzuimduur toegenomen van 24 dagen in 2013 naar 29 dagen in 2014.

Stress

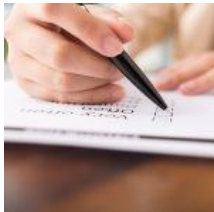
Als het gaat om stressklachten dan is 30 procent van de werknemers 'at risk' stelt ArboNed. Corné Roelen, bedrijfsarts en epidemioloog bij ArboNed: "In 2013 werd langdurig verzuim in 29 procent van de gevallen veroorzaakt door stress. Afgelopen jaar had zelfs 33 procent van het langdurig verzuim te maken met stress, vooral onder 25-34 jarigen. In 2013 was 43 procent van het langdurig verzuim in deze leeftijdscategorie stressgerelateerd, terwijl dit in 2014 bijna 50 procent was."

Preventie

Volgens Roelen krijgt elke werkgever vroeg of laat te maken met verzuim door stress. "Wij zien in de praktijk dat werkgevers die weten welke risico's ze lopen, tijdig investeren in preventie. Want als werknemers ziek worden door stress, dan zitten ze gemiddeld 180 dagen thuis."

Bron: www.overpreventie.nl

Succes met nieuwe PSA-lijst

Met een nieuwe vragenlijst blijkt het relatief eenvoudig om in een preventieve fase medewerkers in beeld te krijgen die risico lopen op overspannenheid of burn-out. Juist in deze fase is met een goede aanpak het herstel van de persoonlijke balans te realiseren en langdurig verzuim te voorkomen.

Om van een overspannenheid of burn-out te herstellen is vaak veel tijd nodig. De Return to Work Calculator van de NSPOH geeft prognoses voor herstel, afhankelijk van leeftijd,

opleidingsniveau, verwachte hervatting en diagnose. Deze herstelperiodes variëren tussen 174 en 380 dagen, gebaseerd op Nederlandse praktijkcijfers.

Nieuwe vragenlijst

Zoals Minister Asscher stelt, is het belangrijk om preventieve instrumenten in te zetten om de gevolgen van psychosociale arbeidsbelasting (PSA) te voorkomen. Recent is door bedrijfsarts en A&O-deskundige Jurriaan Blekemolen aan het Coronel Instituut van het AMC een wetenschappelijk onderzoek gestart. Dit onderzoek betreft de toepassing van preventieve instrumenten bij het voorkomen van gevolgen van PSA. Door middel van literatuuronderzoek is vastgesteld welke vragenlijsten het meest gevoelig zijn op de eerste gevolgen van PSA. Het gaat daarbij om de volgende:

- herstelbehoefte schaal uit de Vragenlijst Beleving en Beoordeling van de Arbeid;
- de verkorte 4 Dimensionele Klachtenlijst;
- de stressmodule uit de Depression Anxiety Stress Scale;
- de Utrechtse burn-out schaal;
- de schokverwerkingslijst gericht op ingrijpende gebeurtenissen.

Op basis van deze vragenlijsten hebben de onderzoekers een nieuwe vragenlijst vastgesteld, volledig gericht op het vaststellen van PSA. Deze nieuwe vragenlijst is recent in de praktijk toegepast bij een organisatie die PSA als grootste risicofactor had geduid en daar in haar beleid ook structureel aandacht aan geeft. De inzet van de lijst is gekoppeld aan het Preventief Medisch Onderzoek (PMO) voor deze organisatie.

Resultaten

Uit de eerste resultaten van dit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat de groep medewerkers die risico loopt, aanzienlijk groter is dan in eerder PMO was vastgesteld. Met andere woorden: door de toepassing van de nieuwe set gevoelige vragenlijsten stijgt de groep medewerkers die risico loopt van 12 procent naar ruim 32 procent. Uit de gesprekken met deze groep medewerkers blijkt dat ruim 20% te helpen is met een interventie als coaching of psychologische hulpverlening. Ook blijkt dat voor veel van deze medewerkers ongunstige arbeidsomstandigheden de belangrijkste factor vormen in het ontstaan van hun klachten.

Risico's beperken

Via het wetenschappelijk onderzoek zullen de onderzoekers deze medewerkers de komende tijd verder volgen. Op basis van her-metingen zullen zij het effect van deze preventieve aanpak verder onderzoeken. Nu al blijkt dat het relatief eenvoudig is om medewerkers die risico lopen in een preventieve fase in beeld te krijgen. Juist in deze fase is met een goede aanpak het herstel van de persoonlijke balans te realiseren en langdurig verzuim te voorkomen. De hierbij gemeten deelnemerstevredenheid ligt op een hoog niveau (ruim boven de 85 procent).

Bron: www.vitide.nl

Politiebaas: Moslimagenten respectloos behandeld

Moslimagenten worden binnen de Nationale Politie door collega's uitgesloten, gekleineerd en zonder respect behandeld. Dit blijkt uit een intern blog van korpschef Gerard Bouman op 26 februari, meldt NRC.

"Het gif van de uitsluiting sluipt onze organisatie binnen", schreef de korpschef. De tekst werd donderdag door Lodewijk Asscher, minister van Sociale Zaken, gebruikt in een lezing over discriminatie.

Bouman vraagt zijn personeel zich te verplaatsen in collega's die toegewijd moslim zijn.

"Vertrouwenspersonen hebben momenteel een dagtaak om zulke uitwassen op te vangen."

Ook moslims op straat worden niet altijd eerlijk behandeld. Zo worden moslims soms willekeurig van straat geplukt omdat "ze wel een bomgordel zullen dragen." En is er niks aan de hand, worden ze "toch geboekt als potentieel terrorist."

Bron: www.spitsnieuws.nl

Onderwijs

Aantal meldingen bij vertrouwensinspecteurs stabiliseert

De vertrouwensinspecteurs van de Inspectie van het Onderwijs hebben in het schooljaar 2013/2014 zo'n 2200 meldingen ontvangen. Hiermee is het aantal meldingen, na jaren van stijging, gestabiliseerd. Iets meer dan de helft van de meldingen vallen in de categorie psychisch geweld, waaronder pesten. Overige meldingen betreffen seksuele intimidatie en seksueel misbruik, fysiek geweld, en discriminatie en radicalisering.

Verschillen per sector

Er zijn verschillen per sector. Zo nam het aantal meldingen in het voortgezet onderwijs licht af. In het speciaal onderwijs zag de inspectie echter een behoorlijke stijging, ten opzichte van eerdere jaren, van gemeld psychisch- en fysiek geweld. Bij fysiek geweld valt op dat de helft van het aantal meldingen geregistreerd is onder 'niet strafbaar'. Daarbij moet gedacht worden aan bijvoorbeeld vechtpartijen tussen kinderen onderling op het schoolplein of in de les, maar ook aan schoppen, slaan, bijten en duwen. Bij ernstige en strafbare vormen van geweld moet gedacht worden aan meldingen die gaan over mishandeling. Als het gaat om psychisch geweld zien we vooral een stijging in de rubriek 'dreigen' of 'dreigen met fysiek geweld'.

Psychisch en fysiek geweld

Iets meer dan de helft van de meldingen bij vertrouwensinspecteurs betreft psychisch geweld. Hierbij gaat het in veel gevallen over pesten, met name in het basisonderwijs. Daar ging 60 procent van de meldingen psychisch geweld, voor het tweede achtereenvolgende jaar, over pesten.

Seksueel geweld tegen kinderen

Het afgelopen schooljaar zijn 86 meldingen over seksueel misbruik binnengekomen. Dit aantal is de afgelopen jaren min of meer stabiel. In bijna een kwart van de gevallen was de beklaagde een met taken belaste persoon zoals een leerkracht of een lid van het niet-onderwijzend personeel. Dit betekent ook dat in driekwart van de meldingen de beklaagde bijvoorbeeld een medeleerling of een andere leeftijdsgenoot is.

Radicalisering

In het schooljaar 2013/2014 is er veel aandacht geweest voor het tijdig signaleren van radicaliseren van jongeren. De vertrouwensinspecteurs hebben twee meldingen van radicalisering ontvangen: een in het primair onderwijs en een in het middelbaar beroepsonderwijs.

De functie van de vertrouwensinspecteurs

Problemen in of rond de school op het gebied van seksuele intimidatie en seksueel misbruik, psychisch en fysiek geweld en discriminatie en radicalisering kunnen worden gemeld aan de vertrouwensinspecteur van de inspectie. Ouders, leerlingen, docenten, directies, besturen, maar ook vertrouwenspersonen kunnen dit doen.

De vertrouwensinspecteur luistert, informeert en adviseert zo nodig. Ook kan de vertrouwensinspecteur adviseren in het traject van het indienen van een formele klacht

of een aangifte. De vertrouwensinspecteur zelf is wettelijk vrijgesteld van het doen van aangifte.

In het geval van vermoeden van seksueel misbruik zijn besturen in een aantal gevallen verplicht om met de vertrouwensinspecteur te overleggen.

Bron: www.onderwijsinspectie.nl

Aanvullend onderzoek naar anti-pestprogramma's van start

Een multidisciplinair consortium van onderzoekers onder leiding van prof. Bram Orobio de Castro (Universiteit Utrecht) start in mei dit jaar met het wetenschappelijk onderzoek naar de effecten van tien anti-pestprogramma's. Het onderzoek is een belangrijk onderdeel van het plan van aanpak tegen pesten van staatssecretaris Dekker (onderwijs) en de Kinderombudsman.

In het consortium is expertise gebundeld op het gebied van pesten, sociale relaties in de klas en effectiviteit van interventies. Het is een samenwerking van acht Nederlandse hoogleraren en hun collega's, werkzaam aan vier universiteiten en twee kennisinstellingen. Voor het onderzoek stelde het ministerie van OCW € 890.000 beschikbaar via het NRO.

Het onderzoek wordt onder andere uitgevoerd onder zo'n 750 basisschoolklassen, verspreid over het hele land. Orobio de Castro: "Een deel van deze klassen krijgt direct bij aanvang van het onderzoek een van de programma's toegewezen. Een ander deel zal pas een jaar later beginnen met een anti-pestprogramma. Op deze wijze kunnen we het best nagaan of een programma al dan niet effectief is." Het onderzoek zal lopen tot maart 2017.

Tien anti-pestprogramma's

De onderstaande anti-pestprogramma's worden de komende twee jaar op hun effecten onderzocht:

SWPBS, Taakspel, Alles Kidzzz, PAD, Plezier op school, Zippy's vrienden, Kanjertraining, PRIMA, Sta Sterk, Omgaan met elkaar.

Over de onderzoekers

Het consortium dat het onderzoek uitvoert bestaat uit:

prof. dr. Bram Orobio de Castro (Universiteit Utrecht) in samenwerking met:

prof. dr. Marcel van Aken (Universiteit Utrecht)

prof. dr. Toon Cillessen (Radboud Universiteit)

prof. dr. Maja Dekovic (Universiteit Utrecht)

prof. dr. Rutger Engels (Radboud Universiteit & Trimbos Instituut)

prof. dr. Ernest Hodges (Universiteit Utrecht)

prof. dr. Pol van Lier (Vrije Universiteit)

dr. Simone Onrust (Trimbos Instituut)

prof. dr. Ron Scholte (Radboud Universiteit & Praktikon)

prof. dr. René Veenstra (Rijksuniversiteit Groningen)

Achtergrond

Het gebruik en de effectiviteit van anti-pestprogramma's staat de laatste tijd nadrukkelijk in de belangstelling. De Commissie Anti-pestprogramma's beoordeelde in 2014 61 anti-pestprogramma's (rapport Beoordeling Anti-pestprogramma's, pdf). Hiervan werden er negen voorlopig goedgekeurd en hebben er vier potentie.

Van deze dertien anti-pestprogramma's laat het NRO er nu, op verzoek van het ministerie van OCW, tien nader onderzoeken op de empirische onderbouwing. Op de call for proposals 'Effecten van anti-pestprogramma's' ontving het NRO onderzoeksvorstellen van in totaal drie consortia.

Bron: www.nro.nl

Werknemer: je bent gewaarschuwd

50 cent stelen genoeg reden voor ontslag op staande voet?

Is diefstal van een kleinigheid al genoeg om een werknemer te ontslaan? Of is ook de waarde van het gestolene van belang? In een kort geding vond de rechter het achteroverdrukken van 50 cent een reden voor ontslag. Lees hieronder waarom.

De situatie

Een medewerkster uitgifte in de horeca is sinds 2013 in dienst op basis van een oproepcontract. Op 24 september 2014 krijgt ze te horen dat ze op staande voet is ontslagen vanwege diefstal dan wel verduistering. Op basis van camerabeelden en een getuigenverklaring is het de werkgever duidelijk geworden dat de medewerkster geld heeft verduisterd. Het gaat om 50 cent. Een klant zou het geld op de bar hebben gelegd voor een toiletbezoek. De werkneemster zou dit geld in haar zak hebben gestopt. En pas nadat een collega haar vroeg waar het geld was gebleven, zou de werkneemster even later op de proppen zijn gekomen met het geld, dat ze vervolgens in de fooienpot stopte. De werkneemster ontkent en is het niet eens met het ontslag. In een kort geding vordert ze wedertewerkstelling en doorbetaling van haar salaris totdat de arbeidsovereenkomst rechtsgeldig is geëindigd.

In haar visie heeft ze het geld even in haar broekzak gestopt omdat het druk was en er geen kassa binnen handbereik was. Het was nooit haar bedoeling het geld te houden.

Bij de rechter

De werkgever komt met camerabeelden en een getuigenis van de collega om de diefstal te bewijzen. Op de beelden is te zien dat de werkneemster het bedrag niet zelf heeft ontvangen maar van de bar pakt en in haar broekzak stopt. Daarna gaat ze aan het werk – het is niet druk. De rechter oordeelt dat het niet valt te begrijpen waarom ze het geld niet meteen in de kassa of de fooienpot heeft gestopt. Haar gedrag komt stiekem over en ze wekt de indruk dat ze het geld alleen maar in de fooienpot heeft gedaan omdat ze erop werd aangesproken door haar collega. Deze bewijzen zijn volgens de rechter voldoende om in een bodemzaak de vermeende diefstal te kunnen aantonen.

Streng en iets mindere streng benadering van diefstal en ontslag

De vraag is of in een bodemprocedure zal worden geoordeeld dat een incident van 50 cent reden genoeg is voor een ontslag op staande voet. Zaken die om zulke kleine bedragen gaan, noemt men bagatel delicten. Er zijn twee benaderingen:

1 Diefstal is diefstal. Bij deze benadering gaat het erom dat de werknemer blijkbaar niet helemaal te vertrouwen is. En dat speelt een grote rol bij medewerkers die voortdurend geld voor hun werkgever ontvangen. Eerder oordeelden rechters dat onder andere het wegnemen van een pakje shag, een potje lippencrème, een blikje Red Bull of spaarzegels reden genoeg was voor ontslag op staande voet.

2 De mildere benadering. In de mildere benadering werd bijvoorbeeld bij het wegnemen van twee flessen motorolie rekening gehouden met de verhouding tussen de persoonlijke gevolgen van het ontslag en het vergrijp.

In dit geval vermoedt de rechter dat in een bodemprocedure gekozen wordt voor de strenge lijn, onder meer vanwege de relatief korte duur van het dienstverband en de jonge leeftijd van de medewerkster. De rechter wijst de vordering van de werkneemster af.

Gegevens rechtszaak: ECLI:NL:RBAMS:2014:8731.

Bron: www.penoactueel.nl.

Klokkenluiders

Meer 'klokkenluiders' melden zich

Meer 'klokkenluiders' hebben zich het afgelopen jaar gemeld bij het Adviespunt Klokkenluiders. In 2013 waren het er 47. Vorig jaar waren het er 56, staat in het jaarverslag over 2014.

Het aantal verzoeken om advies steeg vorig jaar met 20 procent tot 390 gevallen. Uiteindelijk werden dat 56 echte 'klokkenluiderszaken'. Die voldeden aan de criteria. Zo moet een op redelijke gronden gebaseerd vermoeden van een misstand bestaan. Ook moet die dan nog raken aan een algemeen maatschappelijk belang. Tevens moet er sprake zijn van een directe of indirecte werkrelatie.

De misstanden die worden gesignaleerd vinden vooral plaats in de zorg. In het algemeen trekken mensen aan de bel met zaken zoals fraude, verduistering of diefstal, maar ook over gevaar voor de gezondheid, veiligheid en milieu.

Opvallend in het jaarverslag is de toename van het aantal telefoontjes van werkgevers die informatie willen over wat het adviespunt doet. Het aantal telefoontjes nam met 67 procent toe tot 35 in 2014.

Een woordvoerder bij het adviespunt kan de toename niet precies duiden. Hij vermoedt dat de stijging van het aantal meldingen deels te maken heeft met de toegenomen bekendheid van 'het klokkenluiden': "Het klimaat om dat te doen lijkt veiliger. Daarom zijn wij erg blij dat er een wetsvoorstel bij de Tweede Kamer is ingediend dat klokkenluiders beter beschermt."

Het Adviespunt Klokkenluiders is ingesteld door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Bron: www.nu.nl

Het heeft lang geduurd, maar nu toch goed nieuws

Straks ontslagbescherming voor klokkenluiders

13 april 2015 - Klokkenluiders die officieel melding maken van een misstand binnen een organisatie, krijgen binnenkort een wettelijke ontslagbescherming. Dat staat in het wetsvoorstel Wet Huis voor klokkenluiders. Ook staat in het wetsvoorstel de verplichting om onderzoek te doen naar de gemelde misstand(en).

Het wetsvoorstel Wet Huis voor klokkenluiders (pdf) is op vrijdag 9 april ingediend bij de Tweede Kamer. De Tweede Kamer stemde in december 2013 al in met een vorige versie van het wetsvoorstel (pdf), maar die versie stuitte op bezwaren in de Eerste Kamer. De Eerste kamer was het er niet mee eens dat het Huis zou worden ondergebracht bij de Nationale ombudsman. De Nationale ombudsman zou dan zowel een onderzoeks- als een adviesfunctie vervullen en dat zou afbreuk doen aan de onafhankelijkheid van het instituut. Bovendien zou dit in strijd zijn met artikel 78a van de grondwet.

Garantie voor onafhankelijkheid van het Huis voor klokkenluiders

Voor het Huis voor klokkenluiders komt daarom een zelfstandig instituut. Om de onafhankelijkheid van het instituut te waarborgen, benoemt de Tweede Kamer de leden voor het Huis. Verder moet het Huis voor klokkenluiders zo worden ingericht dat de regering straks geen invloed heeft op het beleid of de onderzoeken. Ook is er volgens de partijen nu duidelijk onderscheid gemaakt tussen de advies- en onderzoekstaken.

Meerderheid Tweede Kamer is vóór Huis voor klokkenluiders

Hoewel een meerderheid van de Tweede Kamer voor het wetsvoorstel is, moet er nog wel een officiële stemming plaatsvinden. Behaalt het wetsvoorstel daarna ook in de Eerste Kamer een meerderheid, dan treedt de Wet Huis voor klokkenluiders in werking.

Bron: www.rendement.nl

Leek er verbetering in zicht, ...

Klokkenluiders vogelvrij door nieuwe EU-wet

Met klokkenluiders loopt het zelden goed af. Rechtszaken, intimidatie, ontslag: alles wordt uit de kast gehaald om werknemers die ernstige problemen aan de kaak willen stellen monddood te maken.

Een nieuwe Europese richtlijn is aanstaande maar in plaats dat deze klokkenluiders helpt worden bedrijfsgeheimen juist beter beschermd. Dennis de Jong, SP-fractievoorzitter in het Europees Parlement, uit zijn zorgen want volgens hem is dit nieuwe voorstel gevaarlijk.

Het zou namelijk voor journalisten en klokkenluiders betekenen dat zij misstanden lastiger kunnen onderzoeken. Een misstand zoals die deze week bekend werd met injectienaalden zou dan niet meer aan het licht gebracht kunnen worden.

Bron: www.eenvandaag.nl